

Arguments per a la protesta

Biblioteca indignada

Els títols que proposen alternatives agafen el relleu als que fan una crida a la mobilització L'èxit dels llibres de Stéphane Hessel obre una onada de breus assajos de debat polític

Dimecres, 22 de juny - 00:00h.

Al tercer any de la crisi la indignació va esclatar. El llibre del nonagenari Stéphane Hessel va arribar just a temps per convertir-se en la bandera, o en la marca no registrada, d'un moviment social. I, a més a més, en la punta de llança d'un fenomen editorial. Al darrere seu han vingut imitacions i rèpliques, però també una segona oportunitat per a autors que fa anys que estan oferint propostes i referents ideològics alternatius. I una nova generació de literatura de combat, pamfletària en el millor sentit de la paraula.

Arcadi Oliveres, un dels autors i oradors de referència aquests dies, reconeix que *Indigneu-vos!* i l'obra col·lectiva *Reacciona*, «malgrat que no són assajos en profunditat han servit per provocar la gent». Però la biblioteca de referència del moviment 15-M és molt més àmplia. «Les mobilitzacions han incorporat vells lluitadors i -afegeix- una majoria de gent que està fent un curs intensiu de pedagogia política, com molts joves que han passat de la Playstation a la manifestació».

Aquesta formació intensiva requereix més arguments que lemes. I precisament els casos pràctics que Oliveres exposa en les seves conferències i llibres, els exemples didàctics i les xifres escandaloses, s'han convertit en l'arsenal bàsic de molts debats. «Té un punt de mestre i també de guru, en el sentit de preveure tendències. A principis del 2010, amb *Aturem la crisi*, vam veure que era el moment no només de denunciar sinó també d'aportar solucions», explica la seva editora Rosa Rey. Angle Editorial ja ha venut uns 25.000 exemplars en català dels llibres d'Oliveres. L'últim, una versió actualitzada, en butxaca, d'*Un altre món*. «En les conferències de l'Arcadi -diu Rey- hi ha gent de 60 anys i de 18, i cal explicar coses que són molt complicades, com per exemple quina relació hi ha entre com es va jugar amb les hipoteques als Estats Units i que a un funcionari li retallin el 5% el sou».

ACTIUS I ACTIVATS / Esther Vivas, membre del Centre d'Estudis sobre Moviments Socials de la Universitat Pompeu Fabra i coautora, juntament amb Josep Maria Antentas, d'articles recollits en tres dels llibres que apareixen aquests dies, coincideix a dir que al moviment del 15-M se sumen «persones que vénen d'una trajectòria llarga d'activisme en moviments socials i gent que fa la seva primera experiència; avui som més que abans del 15-M». Aquesta nova generació necessita «materials de reflexió que ofereixin respostes a les preguntes que es plantegen», explica Vivas. Una prova és que les biblioteques improvisades o les serrades formatives no han faltat en cap acampada.

Coincideix amb ella Anna Monjo, directora de l'editorial Icaria: «El malestar que ha cristal·litzat davant l'evidència que els polítics no discuteixen dels nostres problemes ha portat a les assemblees gent jove a la qual veus que els falten referents, que descobreixen allà que existeix la banca ètica, o l'agricultura de proximitat, o el cooperativisme...» Per a aquests potencials lectors és necessari, opina Monjo, «passar d'explicar les carències del sistema a deixar clar que hi ha alternatives». I per a això no n'hi ha prou amb els breviaris d'agitació, sinó una autèntica biblioteca alternativa (70 llibres a l'any publica Icaria).

El banc teòric del qual beu el moviment del 15-M no ha sortit del no-res. El seu arsenal ideològic i pràctic és el dels últims 10 anys de moviment altermundialista, i fins i tot té antecedents molt més pròxims en mobilitzacions com les de *v de vivenda*. Arcadi Oliveres va més enllà i veu «una coherència amb els moviments del *No a la guerra*, les protestes contra la cimera europea del 2002, contra el Banc Mundial el 2000, contra el deute extern i a favor del 0,7% per a la cooperació en les dècades dels 80 i 90».

No obstant, no tots els temes de l'esquerra alternativa de l'última dècada estan al damunt de la taula amb la mateixa intensitat. «El moviment respon al malestar després de dos anys de crisi amb la classe política actual i amb el sistema bancari», analitza Vivas. Dos temes, amb capacitat a més de connectar amb sectors socials que van més enllà de les minories militants, centren l'atenció: «La demanda d'aprofundir en una democràcia radical i l'exigència de responsabilitats a la banca i a la classe política».

Segons Enrique Murillo, en canvi, el repte és trobar noves veus no alineades, i està fent això a la seva editorial Libros del Lince. «He evitat l'esquerra encarcerada. El discurs de l'esquerra europea està mort d'inanició, s'ha de fer alguna cosa crítica però diferent. Molta gent que no estava en el sistema de partits resulta que pensava».